

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih: **30 Nisan 2019**

Sayı: **9054**

11636

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98 ve TBMM İktüzüğü'nün 96.maddeleri gereğince Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat KURUM tarafından yanıtlanması hususunda gereğini arz ederim.

Saygılarımla,

Murat Bakan

Murat BAKAN
İzmir Milletvekili

Türkiye'ye plastik çöp ihraç eden ilk 10 ülke; İngiltere, Belçika, Almanya, ABD, Hollanda, İspanya, İtalya, Slovenya, Fransa ve Japonya'dır.

Greenpeace'in Doğu Asya bürosu tarafından yayımlanan rapora göre ise, Türkiye dünyada en fazla plastik çöpü ithal eden üç ülkeden biri konumundadır.

Gıda Mühendisi Bülent Şık'ın makalesine göre; Plastik malzemeler fitalatlar, bisfenol A ve bisfenol S, dioksinler, organik kalay bileşikleri, kadmiyum ve kurşun gibi ağır metaller başta olmak üzere sağlığa zararlı çok sayıda toksik kimyasal madde içermektedir.

Hangi çeşit plastik olduğuna bağlı olarak plastik ürününde bulunan toksik kimyasallar farklılık göstermekte ve bu toksik maddeler plastik malzemenin temas içinde olduğu hava, toprak, gıda ve su gibi çeşitli ortamlara geçiş yapabilmekte ya da bulaşabilmektedir.

Bu kimyasallara maruz kalmak insanlarda kansere, hormonal ve nöral sistem bozukluklarına ve üreme sağlığının bozulmasına; bebek ve çocuklarda ise gelişim bozukluğuna neden olmaktadır.

Plastik çöpler yaygın bir çevre kirliliğine de neden olmaktadır. Plastik malzemeler eskidikçe ya da yıprandıkça daha kırılabilir ve parçalanarak 'mikroplastik' adı verilen son derece küçük parçacıklara dönüşmektedir.

Mikroplastikler toprak ve su gibi hayata zemin oluşturan iki fiziki varlık için en çok önem arz eden kirleticilerin başında gelmektedir. Mikroplastiklerin gıdalara ve sulara bulaştığı çeşitli çalışmalarla gösterilmiştir.

Plastik malzemelerin geri dönüşümünü sağlama çalışmalarına bakıldığında; dünya genelinde üretilen plastiğin en fazla yüzde üçü geri dönüşüme sokulabilirken, Türkiye'de bu oran yüzde birden azdır.

Plastik çöpü içinde en sorunlu olan çöplerden biri Polivinil Klorür (PVC)'dir.

Akademisyen Bülent Şık, PVC ile ilgili şu bilgileri vermektedir: "PVC bünyesinde bulunan yüksek orandaki fitalat bileşikler başta olmak üzere içerdiği çok sayıda toksik kimyasal nedeniyle çevre ve insan sağlığı için en tehditkâr, depolanması en sorunlu ve maliyetli plastik çöplerinin başında geliyor. Yakma bazı ülkelerde uygulanan bir kurtulma yöntemi olsa da PVC çöpünü yakarak imha etmek açığa çıkan kanserojen kimyasallar ve yüksek miktardaki hidroklorik asit nedeniyle çeşitli sorunlar içeriyor. Hidroklorik asit çok kuvvetli bir aşındırıcı madde olmasının yanı sıra asit yağmurlarına da neden oluyor."

11636

Öte yandan 2018 yılı içinde Türkiye'nin sadece İngiltere'den ithal ettiği plastik çöp miktarının 100 bin ton civarında olduğu ifade edilmektedir.

İngiltere, PVC esaslı plastik malzemelerin yol açtığı sağlık sorunları nedeniyle PVC üretimini azaltmaya ve PVC kullanımını sınırlamaya yönelik yaptırımları hayata geçirmeye çalışmaktadır. Bu bağlamda;

- 1 – Son 10 yılda ülkemize ithal edilen plastik çöpü miktarı nedir?
- 2 – Plastik çöpleri yakılarak bertaraf edilmekte midir?
- 3 – Ülkemize ithal edilen plastik çöplere ne olmaktadır? Türkiye bu çöpü ne kadar sürede ve ne şekilde bertaraf etmektedir?
- 4 – Ülkemize ithal edilen plastik çöpün içinde PVC esaslı plastik malzemelerin miktarı nedir?
- 5 – Depolanması maliyetli olan ve geri dönüşüm oranı da son derece düşük olan PVC esaslı plastik çöpü ülkemiz tarafından ne şekilde değerlendirilmektedir?
- 6 – İthal edilen plastik çöpler hangi yerleşim noktalarında depolanmaktadır?
- 7 – İthal edilen plastik çöplerin depolandığı ve bertaraf edildiği bölgelerde çevre kirliliği ve canlı yaşamına yönelik olası tehlikelere karşı önlem alınması ve hazırlıklı olunması amacıyla hangi çalışmalar yürütülmektedir?